

[87
A-101]

SC

No. of printed pages: 02

SARDAR PATEL UNIVERSITY

MA IVth Semester (CBCS) Examination

Monday, April 04, 2016

02:30 pm - 05:30 pm

PA04EECO01 – Human Development

Note: Figures to the right indicate full marks of the question.

TOTAL MARKS: 70

- Q-1** Explain the concept of human development. Discuss the various measures of human development. **18**

OR

Define Human Development, explain its importance and examine the factors affecting human development. Narrate the contribution of UNDP in human development.

- Q-2** State the characteristics of new education policy of India and narrate the recommendations made in this policy related to higher education and research. **17**

OR

Write a detailed note on Millennium Development Goals.

- Q-3** Describe the concept of Gender Related Development Index (GDI) and explain the construction of GDI. **17**

OR

Discuss the importance, construction and limitations of Human Development Index (HDI).

- Q-4** Write short notes (Any Two) **18**

- (i) Gender Empowerment Measure (GEM)
- (ii) Various types of vulnerabilities in human development
- (iii) Income and human development
- (iv) Various health related programmes in India

ગુજરાતી તરજુમો

નોંધ : જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના મહત્તમ ગુણ દર્શાવે છે.

કુલ ગુણ - 70

પ્ર-1 માનવ વિકાસનો ખ્યાલ સમજાવો. માનવ વિકાસના વિવિધ માપોની ચર્ચા કરો.

18

અથવા

માનવ વિકાસને વ્યાખ્યાકૃત કરો, તેનું મહત્વ સમજાવો અને માનવ વિકાસને અસર કરતાં પરિબલો તપાસો. માનવ વિકાસમાં UNDP ના ફાળાનું વર્ણન કરો.

પ્ર-2 ભારતની નવી શિક્ષણ નીતિની લાક્ષણિકતાઓ જણાવો અને આ નીતિમાં કરવામાં આવેલી ઉચ્ચ શિક્ષણ અને સંશોધન સંબંધિત ભલામણોનું વર્ણન કરો.

17

અથવા

સહસ્રાબ્દિ વિકાસ લક્ષ્યાંકો (MDGs) પર વિગતે નોંધ લખો.

પ્ર-3 જાતિ સંબંધિત વિકાસ આંક (GDI) ના ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરો અને GDI ની રચના સમજાવો.

17

અથવા

માનવ વિકાસ આંક (HDI) ના મહત્વ, રચના અને મર્યાદાઓની ચર્ચા કરો.

પ્ર-4 ટૂંકનોંધ લખો (કોઈપણ બે)

18

- (i) જાતિય સમર્થતા (સશક્તિકરણ) માપ
- (ii) માનવ વિકાસમાં વિવિધ પ્રકારના જોખમો (અસમર્થતાઓ)
- (iii) આવક અને માનવ વિકાસ
- (iv) ભારતમાં વિવિધ સ્વાસ્થ્ય સંબંધિત કાર્યક્રમો